

Информатори сочат, че в този момент от звуковата картина на сюнета, зурнаджийската музика влиза в своеобразен диалог с пеенето на ходжата: “Оджите отпред си пеят. Тъпаните свирят. Пеят оджите. Има си определен момент – пеят, спират. И като спрат – веднага почват зурните. Свирачите знаят – като чуят какво пее оджата. Като спре – те веднага започват да свират” [Р., с. 6].

Когато стигнат на определеното място за борби, състезанията започват с *кушия*. “В кушията участват всички, които искат да търчат, които могат да търчат” [М.М., с. 18]. Освен между хора, надбягванията се правят и с коне, когато има възможност – най-често при групови *сюнети*. Зурнаджиите свирят специална мелодия с постепенно ускоряващо се темпо – *Кушия*.

След края на надбягванията започва борбата. Зурнаджийската мелодия, която я съпровожда, се нарича *Гюреш авасъ*. Тя следва ритъма на борбата, като музикалната кулминация съвпада с кулминацията на схватката: “Е това като засвириме, пеливаните вече се тушират” [М.М., с. 19]. Става въпрос за онази част от музиката, която е в най-бързо темпо и с подчертано ритмическо раздробяване. В Гоцеделчевско водеща роля в музикалното формоизграждане на *Гюреш авасъ* имат двамата тъпанджии. “Докато се борят пехливаните, двата тъпана се гонят. Това нещо е чатма. Единият прави па-тум, па-тум. Другият – тум-па, тум-па. Разбираш ли, нещо разминаване да се получи. Обаче си е нормално” [С.М., с. 4]. Ритмическото раздробяване, което се прави от гоцеделчевската двойка тъпанджии е характерно само за района. Твърди се, че музиканти от други райони не могат да го изсвирят: “То е много специфично това и трябва да се изуча. От други краища музиканти не могат да го направят това. Абсолютно само в Гоцеделчевско го правят” [С.М., с. 5].

Самият акт на обрязване някога се е извършвал вечерта, след изброените обредни моменти, в къщата на *дюлсайбията*. Сега се извършва и в джамията, когато има групово обрязване на няколко деца; и в дома на детето, когато се извършва без тържествен ритуал. По време на акта музикантите са във двора или на улицата и свирят специална мелодия. Нейното музикално формообразуване се основава на неколkokратно вариантно повторение на един мотив-формула. Многократното провеждане на този мотив без разработване внушава монотонност и натрапчивост и създава усещане за транс. Това чувство се усилва от *чатмата* на тъпанджиите. Според някои информатори музиката се свири силно за да отвлече вниманието на детето.

Интересно е да се проследи отношението на музикантите към тази обредна практика. Считащите се за турци гоцеделчевски зурнаджии приемат *сюнета* за голям свой празник и с гордост споделят, че зурнаджийската музика е задължителен негов атрибут както в миналото, така и при модерните *сюнети-събори* и *сюнети-банкети*. Петрички зурнаджии – *турски цигани*, не практикуват този обред в своята общност и въпреки че са професионални музиканти, не могат да скрият вътрешното си неприемане, дори когато са наети срещу заплащане да свирят на *сюнет* по други краища. Тази съпротива личи в меморат на един от тях за свирене на *сюнет* в Гоцеделчевско: “Там вече има такива песни турски, които се правят за заблуда на детето. И повече бият тъпаните, да не чуят викането на детето. Б-р-р – тъпаните. Имаше там една мелодия, аз ке ти я изсвирам, като пищи детето – да не слушат другите деца. За заблуда. И сетне почват си пак кючеци, чифтетели. Игрят си, чинат си... Един път одих и повече не одих! Е-е-е, посиняват децата. Грех ми е за децата! Различни – най-